

**Finnish Association for Infant Mental Health – Pirpana ry**  
**Jäsenkirje 1/2013**

Tampereella 10.3.2013

Terveiset puheenjohtajaltanne

Hyvät Pirpanalaiset,

Kevät on jo pitkällä ja me Pirpanan johtokunnassa olemme viime ajat ahertaneet kevään koulutuksen järjestämisen parissa. Koulutuksen ohjelma on nyt viimeisen luennoitsijan varmistumista vaille valmis. Koulutus pidetään maanantaina 13.5.2013 Kuntatalolla Helsingissä. Kiitos teille kaikille, jotka annoitte hyviä ehdotuksia tulevien koulutusten aiheiksi viime marraskuussa. Idea kevään koulutukseen saatiin näistä palautteista. Monet teistä olivat pohtineet, että erotilanteeseen ajautuneita pikkulapsiperheitä hakeutuu vastaanotoille enemmän, kuin aiemmin. Miksi juuri vauvaperheiden avio-/avoerot ovat viime vuosina lisääntyneet? Miten työntekijänä voisin tukea ja auttaa näitä perheitä? Toivomme, että saatte kevään koulutuksesta ajankohtaista tietoa aiheesta. Tarkkailkaa postianne, koulutusohjelma lähetetään teille kaikille lähiaikoina.

Viime vuoden lopulla pidetty koulutus mentalisaatiokyvyn merkityksestä ja vahvistamisesta varhaisessa vanhemmuudessa oli ajankohdan haasteellista talvisäästä huolimatta onnistunut ja mielenkiintoinen. Siitä kuuluu erityiskiitos kouluttajille Marjukka Pajulolle, Mirjam Kallandille ja Malin von Koskullille. Kiitos myös kaikille koulutukseen osallistuneille. Kuten jo aiemmin mainitsin, saimme koulutuspäivästä paljon palautetta. Ehdottomasti eniten palautteissa oli toivottu pienryhmäkoulutusta vanhemman mentalisaatiokyvyn arviointilomakkeiden käytöstä. Olen välittänyt toiveenne Marjukka Pajulolle, mutta tässä vaiheessa ei ole vielä tiedossa milloin arviointilomakkeiden käyttöä käsittelevä koulutus olisi mahdollista järjestää Suomessa. Tiedotamme tämän koulutuksen järjestämisestä heti, kun asia etenee. Tiedoksi myös, että Marjukalta on juuri myös ilmestynyt uusi kirja päihdevanhemmudesta: ”Nancy E. Suchman, Marjukka Pajulo and Linda C. Mayes: Parenting and Substance - Abuse Developmental Approaches to Intervention. Oxford University Press, 2013.”

Lopuksi haluan vielä kertoa teille lyhyesti ennakkotietoa ensi syksyn koulutuksesta, jota olemme järjestämässä syyskuulle isyyteen liittyvästä aiheesta. Toive isyyteen liittyvästä koulutuksesta on tullut esille useammassakin yhteydessä ja nyt yritämme nyt vastata tähän toiveeseen.

Otamme mielellämme jatkossakin vastaan ehdotuksia ja ideoita Pirpanan toimintaan liittyen. Näitä voitte lähettää sähköpostitse joko suoraan minulle ja tai sihteerillemme Liisa Alartolle ([reija.latva@pirpana.fi](mailto:reija.latva@pirpana.fi) tai [liisa.alarto@pirpana.fi](mailto:liisa.alarto@pirpana.fi)). Pirpanan toimintaa voi tulla ideoimaan myös kevät koulutuspäivän jälkeen järjestettävään vuosikokoukseen. Toivotankin kaikki kiinnostuneet mukaan yhdistyksen toimintaan!

Iloista kevään jatkoa teille kaikille ja nähdään toukokuussa!

Reija Latva  
Pirpana ry:n puheenjohtaja

Johtokunta esittäytyy, vuorossa psykologi Anne Lukkarila

Hei pirpanalaiset!

Nimeni on Anne Lukkarila ja olen ollut Pirpanan jäsen n. 8 vuotta. Pirpanan johtokuntaan minut valittiin kesällä 2012. Olen koulutukseltani psykologi ja perhepsykoterapeutti. Lisäksi minulla on erikoispsykologin koulutus kehitys- ja kasvatopsykologiassa. Olen valmistumisestani asti työskennellyt lapsiperheiden kanssa ja viimeiset 15 vuotta vauva- ja pikkulapsiperheiden parissa neuvola- ja perusterveydenhuollon psykologina. Nykyisin toimin Vantaalla perhepalveluissa psykologipalvelujen esimiehenä ja sivutoimisena ammatinharjoittajana. Minulla on kaksi lasta, jotka ovat nuoria aikuisia ja muuttaneet pois kotoa muutama vuosi sitten. Asumme kahdestaan puolisoni kanssa Vantaalla. Harrastan mm. itämaista tanssia.

Minulla oli mahdollisuus työskennellä pari vuotta psykoterapeutina perheneuvolan vauvaperhevastaanotolla. Tein silloin perheterapia-koulutukseni lopputyön isien kokemuksista tulla kuulluksi ja autetuksi. Kohtaamilleni isille lapsen syntymä oli mullistava kokemus ja isäksi tuleminen yksi elämän keskeisimpiä asioita. He halusivat olla paikalla ja läsnä ja kantaa vastuunsa lapsensa ja perheensä hyvinvoinnista. Ja monista vaikeuksista huolimatta he pitivät isyyttään itselleen arvokkaana asiana. Erityisen arvokkaana koettiin koko perheen tapaamiset ja kohtaamiset, joissa mahdollistui kolmenkeskisyyden harjoittaminen yhdessä vauvan ja puolison kanssa. Perhetapaamisissa oli mahdollisuus nostaa esiin vauva, hänen personansa ja äänensä. Isät kokivat arvokkaana myös tuen, jota he saivat vuorovaikutukseensa vauvansa kanssa. Isät tuntuvat haluavan yhä enemmän ja intensiivisemmin olla läsnä perheensä arjessa ja lastensa elämässä. Myös palveluissamme on tärkeää muistaa tämä. Vielä työ on paljon äiti- ja lapsikeskeistä, vaikka hyvään suuntaan olemme koko ajan menossa. Ajattelen, että vauvaperheaika on otollinen koko perheen kohtaamiselle ja auttamiselle. Perhe on elämänsä suurimmassa muutostilanteessa, ja joskus pienikin tuki voi juuri tässä vaiheessa helpottaa ja palauttaa perheen omia selviytymiskeinoja. Toivon, että voin Pirpanassa – yhdessä muiden pirpanalaisten kanssa - olla mukana viemässä näitä tärkeitä asioita eteenpäin esim. koulutusten, tiedottamisen ja yhteistyön kautta.

Toivotan kaikille hyvää ja antoisaa vuotta 2013!

Anne Lukkarila

Th Kaisa Humaljoki kertoo Otso – hankkeen kokemuksia pikkulapsiperheiden parissa tehdystä

Otso – hanke toteutui Keski-Vantaalla Aviapoliksen alueella vuosina 2010–2012. Otso -hanke oli yksi Vantaalaisen hyvä mieli – hankkeen osahankkeista, joka oli osa koko Etelä-Suomen alueen Mielen avain – hankekokonaisuutta. Mielen avain – hanke on mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämishanke (STM, KASTE).

Otso – hankkeessa työskenteli moniammatillinen tiimi (hanketyöntekijä, sosionomi (AMK) Minna Asplund, hanketyöntekijä, psyk.sh, psykoterapeutti, TtM –opiskelija Pirjo Kotkamo, hankesuunnittelija, psyk.sh, psykoterapeutti Sirpa Kumpuniemi sekä hankesuunnittelija, th, psykoterapeutti Kaisa Humaljoki). Otso – tiimi jalkaantui lapsen kasvu- ja kehitysympäristöihin eli päiväkoteihin, neuvolaan sekä seurakunnan pikkulapsitoimintaan. Otso – työntekijät tapasivat perheitä keskimäärin 1-6 kertaa. Tapaamisissa oli mukana usein useita perheenjäseniä sekä peruspalveluiden työntekijöitä. Perheet ottivat itse yhteyttä Otso – työntekijään tai tulivat työntekijän ohjaamana. Otso – hankkeen palvelulupaus ”asiakaskontaktin solmiminen kolmen vuorokauden sisällä” toteutui eli asiakkaat pääsivät nopeasti ja lähellä omaa kotia hoidon piiriin. Menetelmänä tapaamisissa käytettiin Lapset puheeksi ja neuvonpito – menetelmää (THL). Otso – hankkeen työntekijät myös konsultoivat (672 konsultaatiota) ja kouluttivat runsaasti alueen työntekijöitä.

Otso – hankkeen asiakastyö tapahtui n. 1,5 vuoden aikana n. 2,5 työntekijän voimin. Tuona aikana hankkeella oli 127 asiakasperhettä. Yleisimmät perheiden tulosyyt olivat vanhemman/vanhempien uupumus ja masennus sekä vanhempien parisuhdekriisit ja erot. Useimmille perheistä riitti nopea, peruspalveluissa toteutettu 1-6 tapaamiskerran interventio. Vain pieni osa perheistä ohjautui jatkohoidon ja – tuen piiriin. Asiakas- ja työntekijäpalautteen mukaan työ oli oikea-aikaista, tehokasta ja tarpeellista. Vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmia tulisikin ennaltaehkäistä sekä tunnistaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lapsen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä. Lisätietoa Otso – hankkeesta [www.vantaa.fi/hyvamieli](http://www.vantaa.fi/hyvamieli).

Kaisa Humaljoki